

PRILOG ZA KANONIZACIJU BL. MARKA KRIŽEVČANINA

Uz proslavu 350-godišnjice njegove mučeničke smrti

U nedjelju, 7. rujna, doživjeli su Križevci slavu, kojom bi se mogli ponositi i naši veliki gradovi. Nije tu bilo suvremene reklame, kojom obiluju SAD, a sve više i velike evropske zemlje. Nije za tu slavu dala svoje velike usluge moderna tehnika. Sve je bilo s obzirom na vanjski sjaj skromno i jednostavno, kao što su još uvijek jednostavni svi naši javni katol. nastupi. Ali smo svi osjetili nešto veliko, a dotle nepoznato.

Jesmo li sami stvorili to raspoloženje svojim duhovnim naporima ili je došao čas milosti od vječnosti od Boga preodređen ne znam; ali nam je svima odjednom bilo jasno: *Naš Blaženik i Zemljak bio je doista heroj duha.* I nije nam smetala debela zavjesa od 350 god., da nam usprkos zaprekama, što ih ona stvara, budu jasni obrisi toga Duhovnog Velikana. I postao nam je simpatičan i tako bliz. Pitali smo se: *Zašto se nismo njemu dosada molili?* Naš, a kao da je tuđin! I tako smo živo svi zaželjeli, da nam ga Crkva podari kao sveca. Bit će nam onda još bliži, još draži, naše molitve njemu još češće i još vruće, saobraćaj s Nebom još življi, i zemaljski život u još većem skladu s principima Evandjelja, koje je Bl. Marko bio posve usvojio. Pritom nam je pred očima i narod, kojemu pripadamo ne samo krvlju nego i srcem, sa svojim danas tako opravdanim strahovanjima za njegovu budućnost. *Uvjereni smo naime, da bi kanonizacija našeg Zemljaka, za kojega se, kako znamo, otimalo i inostranstvo, još u ona vremena, gdje nisu zemlje jedna drugoj, kao danas, sistematski otimala mozgove i divove, znatno pridonijela duhovnom dobru naše Domovine.*

* * *

Čudili smo se smionosti križevačkog župnika gosp. Vidka Cipriša, kad se je odlučio za tu proslavu. Za ovakve proslave treba mnogo novaca: Gdje su mu? A traže se i ljudi. Ako, možda, ne manjka na sposobnostima, ali su ti ljudi i odveć okupirani, a da bi se moglo — kako to treba — posve predati poslu oko tako vel. proslave. Bezuvjetno je bio potreban prigodan komad. On je u svakom pogledu u naše dane zgodniji od akademije. Ali nije bilo drugog izlaza — u

obzir je dolazila samo drama čitateljima »Veritasa« tako dragog Hrvoslava Bana — »Posuđivači očiju«. Nije se ni sam auktor usudio nazvati je dramom, već dramskom kronikom. To je zapravo tragedija, no autor je odstupio i od van'skog izgleda klasične drame i tragedije - nema pet, već samo 2 čina, u 5 slika. Kritičkije raspoleženi pojedinci rekli su: Ni pravi glumci ne bi se s tako koncipiranom quasi-dramom odlikovali, a kamoli diletanti. Strahovali smo i za vrijeme. Da je bila kiša, proslava bi izgubila više od polovice uspjeha. A samo par dana pred 7. rujna bilo je jedne noći strašno nevrijeme u Križevcima i okolici.

Međutim se je sve svršilo dobro. Ona je oluja pročistila atmosferu, i u nedjelju, 7. rujna 1969., imali smo lijep i blag jesenski dan. Mnoštva iz okolice nisu se morala bojati, da će im svetačno ruho biti od kiše smočeno ili blatom okaljeno. Nekih desetak dana pred samu proslavu mučile su Domačina velike brige, kako će to sve ispasti. I gosp. *Župnik u strahu*, ne mogući spavati, obrati se te noći vrućom molitvom Blaženiku, da on pomogne. Molio se je cijeli sat. *I poteškoća je nestajalo jedne za drugom.* Križevačka je gradska općina izišla najšire ususret Župnikovim molbama. Za predstavu je ustupljena krasna dvorana u Domu kulture. Odobrena je ponovka od župske orkve do divne barokne kapele (ili najljepša ili jedna od najljepših u Hrvatskoj!). Dok bude trajala, bit će obustavljen svaki promet gradskim ulicama. Za proslavu su se javila i *tri ugledna svećenika iz Slvačke*, iz kraja, u kojemu je Blaženik djelovao i bio mučen. Sa sobom će ponijeti i Blaženikov relikvijar i dragocjeni fotografski materijal. Upravitelj križevačkog muzeja stavio je na dispoziciju mnogo toga za izložbu u čast Blaženiku. Na sam dan proslave darovao je jedan od najdragocjenijih eksponata za izložbu stari ugledni Križevčanin, koji na svim predstavama u mjestu vrši ulogu iskusnog šminkera i maskera, a bavi se i slikarstvom. Iz Zagreba su, uz ostalo, dana za izložbu dva Blaženikova relikvijara i velike slike Blaženika. A *križevački vjernici* — ti već nisu znali kako da što više na sve moguće načine pomognu svoga Župnika, koji se je latio smionu toga velikog pothvata.

Zar nije posve naravan zaključak, da je *nad cijelom proslavom bdio kao zagovornik sam Bl. Marko*, i sâm Križevčanin, u želji, da pomogne svome narodu u njegovim suvremenim duh. potrebama? To tvrdi i sam Župnik, o tome sam

uvjeren i ja, a mislim i bezbrojni drugi, koji su bili upoznati s problemima toga naoko neznatnog, a uistinu važnog duhovnog pothvata.

Ali za mene je posebno velika stvar izvedba predstave »Posuđivači očiju«, koju je napisao Hrvoslav Ban (to mu je knjiž. pseudonim!), nama svima dobro poznat po svojoj vrsnoj književnoj suradnji u »Veritasu«, a svojim lijepim pjesmama i iz drugih časopisa — jednu mu donosi i rektor Zavoda sv. Jeronima u Rimu Msgr. Đuro Kokša u svojoj zbirci »Hrv. duh. lirika«. Osobno mi je nepoznat, ali mislim, da je njegova lijepa duša stavljena na pladanj sve naše javnosti, koja uživa u njegovim povijesnim izletima u hrv. književnost i ostalu prošlost Hrv. naroda. Radi studija te prošlosti i pripreve za njezinu literarnu obradbu, dolazio je često i u Križevce i u njezinu okolinu. Djelomice to znam, a dijelom samo zaključujem. Tko hoće da iz naše prošlosti vadi bogata zrnca pouke za sadašnjost, taj neće to postići bez temeljitog poznavanja i grada Križevaca, po važnosti trećeg grada uže Hrvatske u našoj novijoj prošlosti. Sva sila zgrada govori nam tu o važnim historijskim momentima i povijesnim djelatnostima. U Križevcima još i danas postoji tradicija, da se je Marko Križevčanin rodio u kući, u kojoj je sada smješten »Mlinar«. U današnjoj crkvi sv. Križa dao je vjerolomni mađ. kralj Sigismund poklati cvijet tadašnjeg hrv. plemstva, među njima i zagrebačkog bana Lackovića (roman »Krvavi sabor Križevački« od Milutina Mayera!). A vrijedi to i za okolicu: Kalnik sa svojim uspomenama na upad Mongola u naše krajeve (za ugarsko-hrv. kralja Bele IV u 13. st.) i svojom historijski i umjetnički tako znamenitom žup. crkvom; Glogovnica-ostala je još samo župska crkva kao uspomena na one davne dane, kad su naoružani križarski redovnici (templari i ivanovci) predstavljali dragocjenu hrv. katol. predstražu protiv Turaka za ove krajeve. Itd. itd.

Ali znamo sigurno, da je autor spom. drame živo želio doći na ovu proslavu u Križevcima, dapače je i bio najavio jednu svoju važnu odluku, i dolazak je morao biti žrtvovan. Kako je odlučio postati redovnik, ušao je u novicijat franjevac-konventualaca, i to čak u SAD. Tko dobro pozna zakone duh. života i kako oni dolaze do izražaja u dnevnom životu, tome je posve jasno, da je on tu nemogućnost prikazao kao žrtvu za uspjeh proslave, a napose za plodove vlast. predstave. A kome drugome je tu žrtvu prikazao, negoli samom Marku Križevčaninu? I mislite, da se nije njemu vruće molio i za

Križevce, koje tako voli, i za njegovu bližu i dalju okolinu, i za cijeli Hrv. narod, za koji njegovo toplo umjetničko srce tako živo kuca? Njegovo nam je iskreno i realistički umjereno hrv. rodoljublje (nije pasivno, nije samo u osjećajima) i otprije dobro poznato. Da sastavi svoju dramsku kroniku u čast Književačkom Blaženiku, morao je temeljito prostudirati i neke nove detalje iz hrv. povijesti, pa je vidio, da su baš u tom vremenskom razdoblju, iz kojega je uzet siže za spom. dramu, *naši herojski prvaci udarali temelje hrv. rodoljublju, koji su tako jaki, da su mu žile još i danas duboko u hrv. zemlji.* A među tim herojima ima prvo mjesto naš Bl. Marko. Velimo »prvo«, jer smo i odveć o tome osvjedočeni, da je uzaludan sav zemaljski trud, ako nije vrhunaravno orijentiran, povezan s Bogom, Vjerom i Nebom, s molitvom i žrtvom. A od naših poznatih velikana iz tog vremena nijedan nije dao svoju krv za te ideale onako svjesno, kako je to učinio Marko Krizini.

I recite mi: Zar nije baš sve na toj priredbi i proslavi bilo usmjereno tome, da bi nam se naš Blaženik proglasio i svetim? Silno nas se dojmilo, kad smo u »Glasu koncila« od 28. IX o. g. našli i slijedeće retke: »Sada se za kanonizaciju Bl. Marka osobito zalaže kardinal Franjo Šeper.« Mi smo ga to i vruće zamolili u prigodnoj zbornoj recitaciji, što ju je izvelo pet salezijskih klerika na ulazu Kardinala u župsku crkvu.

Pisac ovih redaka vruće želi, da oni budu svim čitateljima poticaj, da se počnu moliti našem Blaženiku. Iz vrlo usrdnih molitava roditi će se po njegovu zagovoru i koje čudo. Imat ćemo onda ono, što je potrebno za kanonizaciju.

Trebalo bi da Markove proslave zaredaju po našoj Domovini. I u inozemstvu. Imaju smisla za priredbe, imaju i svoje duhovnike, imaju i mjesto, gdje da ih daju, a ima među njima i sposobnih pojedinica. Te će proslave u našoj Domovini biti važan prilog za duhovnu obnovu naših narodnih masa, a vani organizirano zaštićivanje protiv negativnih inozemnih utjecaja. No, kad za to plediramo, pred očima nam je u prvom redu popularizacija našeg Blaženika, kako bi što prije došlo do njegove kanonizacije. Kad se je za proslavu Bl. Marka odlučio glasoviti rimski zavod Germanikum, kojemu je kao član pred više od 350 godina bio i Bl. Marko, kako da do te proslave ne bude stalo nama u Markovoj Domovini? U Germanikum je samo šaćica Hrvata, a svi su ostali stranci, većinom Nijemci i Mađari, pa Marko nije nji-

hov ili bolje njihov je samo po vjeri i katol. idealima, a naš je još i svojom hrv. krvlju i hrv. rodoljubljem. U Germanikumu se je također izvodila dramska kronika Hrvoslava Bana, prevedena, dakako, i izvođena na njem. jeziku, i bila priređena izložba dokumenata o životu, radu i mučeništvu Bl. Marka, a cijela je proslava bila pod patronatom nadstojnika Kongregacije za nauk vjere Dr. Franje kard. Šepera. Za dan proslave izabrana je — sigurno iz simboličkih razloga — nedjelja Dobrog Pastira, 20. IV 1969.

Iz priv. smo vrela saznali, da je H. Ban momentano franjevački novak u SAD. Tako daleko od Domovine sigurno zato, da se u potpunoj samoći, daleko od svih znanaca i prijatelja, pa i od raznih drugih neposrednih utisaka, što bolje kao redovnik formira, da bude što pristupačniji djelovanju Božje milosti. Mi se tome veselimo — svoje će historijsko-literarne sposobnosti u redovn. zajednici moći mnogo lakše razviti i upotrijebiti, negoli vani. *A u ovoj će jubilarnoj Markovoj godini i sam osobno svojim novicijatskim molitvama i žrtvama puno moći pridonijeti kanonizaciji Bl. Marka.*

* * *

Red je, da nabrojimo, bar škrto, i sve ostalo u vezi s Markovom proslavom u Križevcima.

Čisto duhovna strana proslave. Vlač. g. N. Vuglec, salezijanski župnik sv. Ane u Zagrebu, držao je pred proslavu večernju *trodnevniciu propovijedi*. Zgođno je povezao vječne istine sa životom i mučeničkom smrću Bl. Marka. S trodnevnicom je bilo skopčano i davanje religioznih filmova u župi po mjesnim salezijancima. Sve je bilo lijepo posjećeno. Pristupalo se tih dana, a osobito 7. IX, obilniji i *sv. sakramentima Ispovijedi i Pričesti*. Propovijedi su i na dan glavne proslave bile posvećene Bl. Marku. Naša su tri slovačka prijatelja imala koncelebraciju.

Uz proslavu su raspačavane *Blaženikove sv. sličice i njegovi životopisi*. Usput spominjemo, da je *trodnevnica obavljena i u Slovačkoj*, a slovački list »Katolicke noviny« najavio je proslavu Bl. Marka Križevčanina u Križevcima prije negoli i naš »Glas koncila«. Slovački su svećenici srdačno pozdravili proslavu i kardinala Šepera, održavši posebne simpatične govore, i pri ulazu Kardinala u župsku crkvu, i opet na banketu u župskom dvoru.

Uvjereni smo, da su se tih dana upravile *mnoge molitve i žrtve u čast Bl. Marku* i da će se s tom blagoslovljenom praksom nastaviti.

Izložba. Imala je strogo prigodan karakter, a ipak je bila tako bogata i zanimljiva. Očitovala je i jak smisao za umjetnost i dobro poznavanje historijskih detalja naše prošlosti. Inicijator i aranžer te izložbe domaći župnik razgovarao je s posjetnikom o toj izložbi i istodobno u jednom mahu ispisivao tekst za pojedine eksponate — precizno, jasno, zna- lački. *Funkciju historijskog stručnjaka pri aranžiranju te izložbe preuzeo je naš historičar Dr. Josip Buturac.*

Ne bi čovjek mislio, da može takva izložba tako lijepo uspjeti u sakristiji u dugom, polumračnom pravokutnom hodniku sadašnjeg župskog dvora, a nekada pavlinskog samo- stana. Tu smo gledali toliko vrijedne predmete iz župske riznice, iz župske crkve sv. Ane i nekadašnje župske crkve sv. Križa, gdje je hrv. umjetnik ovjekovječio i *krvavi Križe- vački sabor*. S visokih zidova te, jedne od najljepših starih crkava *Pavlina, za hrv. kulturu i prosvjetu tako zaslužnih* (Šenoina »Fratanska oporuka«!), skinute su i izložene tom zgodom i dragocjene, historijski i umjetnički tako značajne, goleme slike iz crkve sv. Križa, pa smo ih tako jedanput mogli gledati i iz neposredne blizine i diviti se kistu manje poznatih pavlinskih slikara.

U izložbenom hodniku i u sakristiji stalno smo susretali, osobito u vrijeme najzgodnije za zaposlene ljude, posjetnike, koji su vrlo precizno razgledavali eksponate.

Kardinal. Da njega nije bilo, proslava bi mnogo izgu- bila. A odazvao se je spremno i rado, s puno ljubavi, uza sve teške brige, koje ga na njegovu tako odgovornu visoku polo- žaju dobrano taru. Propovijed je dana od srca i bila posve aktuelna, stvarna. Naglasio je *tri karakteristike Markove vje- re i njegove pastirske djelatnosti: Križ, Marija, Papa.* Pratio ga je naš obljubljeni zagrebački biskup, sada i Ordinarij, *Msgr. Franjo Kuharić.* Njemu je tom zgodom poklonjeno pu- no povjerenje i najtoplija ljubav. Bilo je u pratnji kardinala Šepera i uglednih članova zagrebačkog Kaptola i drugih vr- lih katol. svećenika iz bliže i dalje okolice. Vrlo smo se bili veselili i dolasku beogradskog nadbiskupa Dr. G. Bukatka, no nije došao — sigurno je bio spriječen. Neki su naši bisku- pi izričito požalili, što, spriječeni, ne mogu doći.

Mase svijeta. Bilo je zbilja neobično gledati tolike mase u procesiji i pri sv. Misi pod otvorenim Nebom, a uz staru baroknu kapelu sv. Ladislava, u koju je sad smještena lijepa velika slika Bl. Marka, od kardinala tom zgodom blagoslovljena i u procesiji svečano nošena. Sada su iza rata takve mase zbilja bile nevidene. Ali mislim, da ni prije rata nisu Križevci nikada vidjeli tolike vjerničke mase u našem gradu. Tu je bilo i *uglednih Zagrepčana*, među ostalim oko 50 *konventualskih klerika* sa Sv. Duha sa svojim provincijalom p. Marijanom Žugajem na čelu.

I naši brižni redari bili su uz procesiju prisutni. Sigurno ne iz radoznalosti, nego iz uslužnosti i spremni na svaku potrebnu intervenciju. Intervencija međutim nije bila potrebna, na veliko zadovoljstvo svih, a sigurno i njih samih.

Večernji koncert VIS-a sa Sv. Duha. Bez ikakve posebne reklame — opazio sam samo jedan plakat, pričvršćen za jedno deblo divljeg kestena u blizini grkokatol. katedrale — slegle su se *nepregledne mase u unutarnjem dvorištu palače grkokatol. vladike*, gdje su već deset godina, dobrotom Dr. Gabrijele Bukatka, smješteni Salezijanci — zadnjih godina 3. i 4. razred salez. Gimnazije (klerikat) i novicijat. Posjet je bio neobično velik uza sav manje zgodan pristup — kroz duge hodnike i hodničiće (nekad Augustinci, pa Franjevci) — i ne vjerujem, da je i jedna desetina Križevčana u te večernje sate ostala kod kuće. Velim: Križevčana; bilo je i nešto stranih gostiju, ali su i Zagrepčani i mase vjernika iz križevačke okoline već bili otišli svojim kućama. Posjetnici su stalno dolazili i odlazili, ali su se svi zadržavali i po više četvrti sata. A svi smo se osjećali zbilja *kao jedna obitelj*, dakle vezani oplemenjenom ljubavlju — i domaćini, i Visovci, i posjetnici. To je mladi VIS »Veritas«, sastavljen od grupe zagrebačkih studenata, koji su vršenjem svojih vjerskih dužnosti vezani za crkvu sv. Antuna na Sv. Duhu i tamošnje franjevce-konventualce. U izvedbi svojih probranih komada bili su sigurni i precizni, zbilja na visini. Bilo ih je i bradatih (uza sve to, što im je iz očiju provirivala još posve svježa mladost), i s brkovima, i s dugim solufima, ali su svi bili jednostavni, dragi i simpatični, i bili su stalno nagrađivani salvama zasluženog odobravanja. Bilo je to zbilja ugodna i posve pristojna pučka zabava na koncu vesela i oduševljena, ali ipak i vrlo ozbiljnim programom ispunjena dana. Kao

speaker fungirao je, vrlo vješto i ukusno, jedan mladi, redovnički uniformirani, konventualac, valjda njihov duhovni, a vjerojatno i glazbeni savjetnik.

Predstava u Domu kulture. Već smo rekli, da je bilo posve opravdana strahovanja. Bilo je za to mnogo opravdanih razloga. Vježbalo se uglavnom pri koncu ferija, uz fizičke ferijalne radove. Neki su od diletanata bili još odsutni, a i zavodski su poglavari bili raštrkani. S mnogim smo stvarima bili još u nedoumici: Hoćemo li moći dobiti potrebnu garderobu i važna tehn. sredstva za dvoranu i pozornicu? To su mladi diletanti, kojima je mnogo važnija briga škola i redovnička duh. formacija. Mladići, za teže dramske nastupe, bez potrebnih iskustava. I za stručne glumce komad je pretežak. Asistirali su probama i tehn. pripremama i prijašnji starješina salezijanske zajednice u Križevcima i novi ravnatelj — prvi vrlo sposoban kao savjetnik za sve probleme predstava i strogo kritičan ocjenjivač svih vrsta nastupa, a drugi stručnjak za tehničke probleme, posebno za one vizuelnog i auditivnog karaktera. A bio je tu i mladi salez. svećenik, vrlo vješt uvježbavalac dramskih uloga. I svi su se još i posljednjih dana neposredno pred predstavu složili u tome, da je predstava ipak preteška za te mlade i neiskusne sile, da sumnjaju u pravi uspjeh i da im je baš sada posve jasna opravdanost njihova protivljenja odmah na početku.

Međutim je *predstava uspjela*, možemo mirne duše reći, *iznad svakog očekivanja*. Inteligentan liječnik iz Zagreba jednako se je divio i izražavao svoje puno zadovoljstvo i iznenađenje nad vrsnoćom izvođenja. I svi su bili ganuti. I jednako su ispitivali, tko je ovaj, a tko onaj. Ali ne, smetajući druge, već tihim šapatom i većinom za stanki između pojedinih slika.

Predstava se je davala dva puta toga popodneva. Prvoj je izvedbi uglavnom prisustvovala naša jednostavna i draga vjernička masa. Osobno sam se bojao, da će to biti manje disciplinirani gledaoci. Međutim ni govora o tome. Oči su im bile kao prikovane za pozornicu. Lica su im govorila, da su prezadovoljni, a njihova koncentracija, da im je sve posve razumljivo i da su *duboko uživljeni u svu idejnu problematiku komada.*

Publika pri drugoj izvedbi bila je elitna. Uz ostale to su bili ugledni i vrlo naobraženi svećenici, koji su naučeni na prvorazredne komade i na stručnu izvedbu. No i ovi su bili bez prigovora i jako zadovoljni.

Dvorana je bila oba puta puna. Buran aplauz bio je najbolji znak zadovoljstva s dobrom izvedbom i s idejnim blagom komada, a svečano i ozbiljno držanje, da su duše proživljavale nešto veliko i da su se s predstave ljudi vraćali bolji i s dobrim odlukama u duši. Zakon se je katarze i tu ostvario, makar je komad inače bio podalje od Aristotelovih propisa o vanjskoj tehnici tragedije.

Znamo, bilo je razloga, zašto nije na predstavu došao ovaj ili onaj, ali bez obzira na opravdane isprike jedno nam je jasno: *Tko nije bio na predstavi, taj nije pravo shvatio cijelu proslavu, taj se je lišio jednoga velikog duhovnog doživljaja, taj se tom veličanstvenom slavom u Križevcima nije potpuno okoristio. I takvi neće moći onako živo, s punim osvjedočenjem, zaželjati i moliti se, da nam Bl. Marko bude što prije kanoniziran.*

Posebno je veliko zadovoljstvo za aranžere ove priredbe, za predstavljače, a napose za auktora te dramske kronike, što su posjetnici iz jedne malke podalje župe u okolici Križevaca učinili u svojoj župi veliku reklamu toj predstavi i svi su kao jedan pokušali sve, da bi se u jednu od slijedećih nedjelja ona davala i kod njih u selu. Bilo je već napola sve potrebno uređeno i s vlastima, osigurana je bila i dvorana, jedan je od okolnih župnika stvar već bio oglasio u crkvi — trebalo je dakle da dođu i župljani iz drugih župa na tu seosku reprizu predstave. A ti su agitatori bili — posebno utješna stvar! — mlađi ljudi. Privlačilo ih je oduševljenje i zanos kojim je komad prodahnut. U svojim pretpripravama mislili su baš na sve. Konačno je ipak nadošla zapreka, ali niti od njih, niti od ikojih pretpostavljenih. No za našu tezu i tvrdnju, da je komad na križevačkoj pozornici sjajno uspio, spomenuta je činjenica vrlo važna.

* * *

U jednoj svojoj pjesmi autor drame »Posuđivači očiju« veli i ovo:

Samo za tren sam nosio
teret najviše cijene,
pa ga dodao bližnjemu,
dok je čekao praznoruk.

Misli tu H. Ban sigurno na sama sebe. Ali mi možemo mirne duše tu misao na svoj način primijeniti i na Bl. Marka Križevčanina. Odveć je kratak bio njegov zemaljski, bar

svećenički život, pa zato i njegovo svećeničko djelovanje. *Ali sveci još daleko više rade u vječnosti za ljude na Zemlji.* Omogućila nam je, da malko dublje zavirimo u te tako zanimljive probleme svetačkog djelovanja na Nebu, sv. Mala Terezija. Ali je već iz psiholoških razloga razumljivo, da je *to djelovanje* novih nebeskih stanovnika, radi našeg odnosa prema svecu i svetici, *daleko jače, kad su od Pape kanonizirani.* Učinimo dakle, svi, što god možemo, da se to što prije ostvari i s obzirom na našeg Blaženika. Moliti se i žrtvovati na tu nakanu možemo svi. A mnogi mogu učiniti i nešto drugo. *Možda je ovo uz njegovu proslavu najzgodnija prilika za to.*

F. K.

NOVI TIP SVEĆENIKA

Svećenik naših dana proživljava krizu, revoluciju.

Ova kriza nema harmonične putanje. Kao i sve ljudske stvari ona se razvija kroz kaos događaja, kroz nesigurnost situacija, strastvenih reakcija, pretjerivanja i kroz sudar generacija. Neki triumfiraju, drugi ne znaju što zapravo treba misliti. Neki vide svršetak njihove misije, čak i njihove vjere. Jedno je posve sigurno: svećenik je u krizi.

O ovoj krizi su napisane mnoge knjige i učinjene mnoge ankete. Rezultat istih možemo sažeti u jednu rečenicu: Kriza svećenika koja je ustvari kriza modernoga čovjeka je za nj kriza vjere. Ona mu razbija nutarnje jedinstvo.

Da bi čovjek uopće mogao živjeti, potrebne su mu strukture. On je u nezavidnom položaju, gubi ekvilibrij dok nije ukorjenjen u obitelj, sredinu, zvanje. Evo, upravo to i svećenik proživljava. Dosada je on postepeno ulazio u kadar institucija koji ga je štiti, formirao za određene ciljeve i omogućivao mu nužni ekvilibrij koji mu je pomagao da se suoči sa svijetom i da ga povede k Bogu. I sam svijet mu je pružao strukture solidno napravljene. Naravno kao i svaki čovjek i on je poznavao padove. Izazivao je i skandale. Ali to su bili momentalni, prolazni akcidenti. Razbijen, pokajan, on se ponovo vraćao u norme iz kojih je za čas izišao, u norme koje su mu se odonda činile solidarnijim, još sigurnijim.

Danas se strukture lome. Nisu to više prolazne sumnje ili partikularne, male napasti što ga salijeću. On je napadnut u svojim ljudskim živim silama. Danas mu njegovo »zanimanje« svećenika ne pruža kao nekada osjećaj proživljenog